

27/04/2024

Κραυγή αγωνίας από την σημαντικότερη Κούρδη πολιτικό της Συρίας

/ [Επικαιρότητα](#)

• **Της Πέννυς Παπαδοπούλου**

Ο φετινός χειμώνας ήταν σκοτεινός και σκληρός για τους κατοίκους της Αυτόνομης Διοίκησης της Βόρειας και Ανατολικής [Συρίας](#) (AANES) και το επερχόμενο καλοκαίρι προμηνύεται εξίσου δύσκολο. Καθώς πλησιάζει, οι [Κούρδοι](#) φοβούνται ότι οι θυσίες που έκαναν στον πόλεμο κατά του Ισλαμικού Κράτους (ΙΣ) πήγαν χαμένες. Η δραματική αλλαγή προτεραιοτήτων για την Ουάσινγκτον και η έλλειψη στρατηγικού προσανατολισμού, τους έχουν κάνει επίσης να αισθάνονται ανήσυχoi για το μέλλον της αμερικανικής υποστήριξης προς τις Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις (SDF) σε μια περίοδο που είναι περισσότερο από κάθε άλλη φορά αναγκαία.

Στη σκιά της εισβολής στην Ουκρανία από τη Ρωσία και των στρατιωτικών επιχειρήσεων του Ισραήλ στη Γάζα, η συνεχιζόμενη σύγκρουση στη Συρία που έχει οδηγήσει εκατομμύρια ανθρώπους σε φτώχεια και πείνα, μαζικές εκτοπίσεις και έξαρση μολυσματικών ασθενειών δεν απασχολεί πλέον τα πρωτοσέλιδα του διεθνούς τύπου. Αλλά ούτε και οι ανελέητοι βομβαρδισμοί της Τουρκίας στη βορειοανατολική Συρία που έχουν πλήξει κατοικημένες περιοχές και βασικές υποδομές σε μια λωρίδα γης όπου ζουν αρμονικά Κούρδοι, Άραβες, Ασσύριοι και άλλες κοινότητες.

«Ποτέ άλλοτε δεν έχουν αγνοηθεί σε τέτοιο βαθμό επιθέσεις εναντίον αμάχων από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Αδιαφορούν πλήρως για τα όσα συμβαίνουν στη Βόρεια και Ανατολική Συρία», λέει η Ιλχάμ Αχμέντ, η σημαντικότερη Κούρδη πολιτικός της Συρίας και συμπρόεδρος του Συριακού Δημοκρατικού Συμβουλίου (SDC). «Η Τουρκία πλήττει μη στρατιωτικούς στόχους ώστε να αναγκάσει τον ντόπιο πληθυσμό να εγκαταλείψει την περιοχή. Αποσκοπεί στην εκδίωξη των Κούρδων από τη βόρεια Συρία και στη δημιουργία ζώνης με κατά πλειοψηφία σουνιτικό αραβικό πληθυσμό σε βάθος 30 χιλιομέτρων κατά μήκος των συριακών συνόρων. Απώτερος στόχος της τουρκικής κυβέρνησης είναι να επιβάλει δημογραφική αλλαγή στη βόρεια Συρία. Θέλουν να αλλάξουν την πληθυσμιακή σύνθεση της περιοχής μας».

Η Άγκυρα ισχυρίζεται ότι οι αεροπορικές επιδρομές στοχεύουν θέσεις των SDF και των Συριακών Ενόπλων Δυνάμεων. Ωστόσο, διακεκριμένες ΜΚΟ όπως η Human Rights Watch και τα τοπικά μέσα ενημέρωσης υποστηρίζουν ότι οι περισσότερες επιθέσεις έχουν πλήξει κατοικημένες περιοχές και κρίσιμες υποδομές όπως σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πρατήρια καυσίμων και νερού, εγκαταστάσεις παραγωγής και αποθήκευσης τροφίμων, σχολεία και δρόμους που χρησιμοποιούνται συχνά από πολίτες και ομάδες ανθρωπιστικής βοήθειας.

«Οι επιθέσεις έχουν προκαλέσει διακοπές στην ηλεκτροδότηση για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε πάνω από 3 εκατομμύρια ανθρώπους και στην υδροδότηση σε περίπου 1.5 εκατομμύριο. Ενώ σχεδόν 80.000 παιδιά δεν μπορούν να

παρακολουθήσουν μαθήματα λόγω ζημιών σε σχολικά κτίρια. Η Τουρκία έπληξε επίσης εγκαταστάσεις αποθήκευσης σιτηρών που προμηθεύουν τοπικά αρτοποιεία», λέει η Αχμέντ και προσθέτει: «Οι επιθέσεις έχουν επηρεάσει επίσης τη λειτουργία πολλών θεσμικών οργάνων σε όλη τη Βόρεια και Ανατολική Συρία που φροντίζουν για την ασφάλεια και την προστασία των τοπικών κοινωνιών. Ανησυχούμε ιδιαίτερα για την αδυναμία/απώλεια διασφάλισης της προστασίας της κοινότητά μας από απειλές».

Η πρόσφατα δημοσιευθείσα έκθεση¹ της Επιτροπής Έρευνας του ΟΗΕ (UN Commission of Inquiry) αναγνωρίζει ότι οι τουρκικές αεροπορικές επιθέσεις σε υποδομές όπως οι σταθμοί παραγωγής ενέργειας «παραβιάζουν το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο». Επιπλέον, η έκθεση σημειώνει ότι «άμαχοι σκοτώθηκαν επίσης σε στοχευμένες αεροπορικές επιθέσεις που ταιριάζουν στο τρόπο διεξαγωγής των τουρκικών χτυπημάτων με μη επανδρωμένα αεροσκάφη» και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «οι επιθέσεις αυτές ενδέχεται να ισοδυναμούν με εγκλήματα πολέμου».

Σύμφωνα με την Αχμέντ, η Τουρκία χτυπά αδιακρίτως και χωρίς περιορισμό. Πιστεύει ότι η τουρκική κυβέρνηση πρέπει να λογοδοτήσει για εγκλήματα πολέμου, αλλά υποστηρίζει ότι η ατιμωρησία είναι η κύρια πρόκληση που πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί.

«Πιστεύουμε ότι η Τουρκία, ο Χακάν Φιντάν και άλλοι πρέπει να οδηγηθούν στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης (ICJ) για τα εγκλήματα που διέπραξαν και συνεχίζουν να διαπράττουν εναντίον των Κούρδων στην περιοχή μας και στην Τουρκία. Δυστυχώς όμως κανείς δεν επιχειρεί να παραπέμψει την Τουρκία στο Διεθνές Δικαστήριο για να υπερασπιστεί τον κουρδικό λαό. Πολλές χώρες της Δύσης αλλά και της ευρύτερης περιοχής έχουν τεράστια οικονομικά συμφέροντα, εμπορικούς δεσμούς και στρατιωτική συνεργασία με την Τουρκία και τείνουν να προστατεύουν περισσότερο και να δίνουν προτεραιότητα στα δικά τους συμφέροντα».

Μιλώντας χωρίς περιστροφές, η Αχμέντ συγκρίνει την – σε μεγάλο βαθμό – «υποτονική»/συγκρατημένη αντίδραση της διεθνούς κοινότητας στις στρατιωτικές επιχειρήσεις της Τουρκίας στη βορειοανατολική Συρία με την ηχηρή/σκληρή αντίδραση που προκάλεσαν οι επιχειρήσεις του Ισραήλ στη Γάζα, υποστηρίζοντας ότι υπάρχει μία τάση «επιλεκτικού ηθικισμού» όσον αφορά την προστασία και επιβίωση του κουρδικού λαού.

«Είναι εξαιρετικά λυπηρό αυτό που συμβαίνει στη Γάζα. Αλλά ο τρόπος με τον οποίο αντέδρασαν οι διεθνείς οργανισμοί και τα θεσμικά όργανα, εκθέτει την υποκριτική στάση και το πόσο προκατειλημμένοι είναι απέναντι σε ένοπλες συγκρούσεις σε διάφορα μέρη του κόσμου. Η διεθνής κοινότητα θα πρέπει να είναι

ειλικρινής και δίκαιη απέναντι στα εγκλήματα που διαπράττονται εναντίον στον πληθυσμό μας και δεν θα πρέπει να είναι προκατειλημμένη όταν πρόκειται για διεθνείς συγκρούσεις και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται από κράτη. Αποκλειστικά και μόνο λόγω οικονομικών συμφερόντων, η διεθνής κοινότητα δεν θα πρέπει να αγνοεί τον πόνο και τη δυστυχία των ανθρώπων της περιοχής μας».

Τα λόγια της Αχμέντ αντικατοπτρίζουν ένα συναίσθημα που συμμερίζονται πολλοί Κούρδοι στη Βόρεια και Ανατολική Συρία αλλά και στο εξωτερικό. Υπάρχει μία αίσθηση εγκατάλειψης και πικρίας για την έλλειψη ευγνωμοσύνης έχοντας υποστεί χιλιάδες απώλειες στον πόλεμο κατά του Ισλαμικού Κράτους. «Είμαστε αυτοί που προστατεύσαμε τη διεθνή κοινότητα και είμαστε σύμμαχοι των δυτικών δυνάμεων στον αγώνα κατά του Ισλαμικού Κράτους. Πολεμήσαμε γενναία και τώρα μας εγκαταλείπουν», λέει η Αχμέντ με θλίψη και απογοήτευση. Στα μάτια των Κούρδων αυτό αποτελεί ένα ακόμη κεφάλαιο στη γεμάτη προδοσίες ιστορία του λαού τους από τις παγκόσμιες δυνάμεις.

Θρηνώντας την απώλεια ζωής και πατρογονικής γης, οι Κούρδοι έπρεπε να βρουν το κουράγιο και τη δύναμη να συνεχίσουν να αγωνίζονται παρά τις αντιξοότητες ώστε να εκπληρώσουν το όνειρό τους για ένα πιο δημοκρατικό μέλλον στη Μέση Ανατολή, πάντα όμως με την κοινωνική και πολιτική απελευθέρωση των γυναικών στο επίκεντρο του κουρδικού κινήματος. Ως μεταρρυθμιστής και προασπιστής εδώ και δεκαετίες τόσο του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης των Κούρδων όσο και των δικαιωμάτων της γυναίκας, η Αχμέντ γνωρίζει πολύ καλά τον ευάλωτο χαρακτήρα της αλληλεγγύης. Ενώ η *hevaltî* (συντροφική αλληλεγγύη) και η υποστήριξη στον αγώνα των Κούρδων τα πρώτα χρόνια του συριακού εμφυλίου χαρακτηριζόταν από έντονο δυναμισμό, δεκατρία χρόνια μετά φαίνεται να έχει επέλθει “κόπωση”.

Έχουν περάσει ανεπιστρεπτί οι μέρες που οι Μονάδες Προστασίας Γυναικών (YPJ) φιγουράριζαν στα πρωτοσέλιδα του Ευρωπαϊκού και Αμερικανικού τύπου μετά τη σθεναρή αντίσταση και την ηρωική νίκη των κουρδικών δυνάμεων κατά του Ισλαμικού Κράτους στο Kobanê, μια συνοριακή πόλη κατά μήκος των βόρειων συνόρων της Συρίας με την Τουρκία, τον Ιανουάριο του 2015. Ήταν η εντυπωσιακή εμφάνιση μιας αμιγώς γυναικείας, κοσμικής στρατιωτικής δύναμης στη Μέση Ανατολή που οδήγησε σε έναν καταιγισμό εντυπωσιακών ιστοριών για τις «σκληροτράχηλες» Κούρδισσες και γέννησε το μύθο της ατρόμητης γυναίκας πολεμιστή που εξυμνείται για την ανδρεία της στο πεδίο της μάχης. Όμως, αυτό το επιφανειακό και άστοχο αφήγημα παρέβλεπε τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που συντελούνται στην περιοχή με τις Κούρδισσες γυναίκες στην πρώτη γραμμή. Το “παγκόσμιο καθήκον τους”, όπως το περιγράφει η Αχμέντ: “ένα κάλεσμα σε όλες τις γυναίκες σε όλο τον κόσμο να ενωθούν, να πάρουν τη μοίρα τους στα χέρια τους και να προστατεύσουν τα δικαιώματά τους, τον εαυτό τους και το μέλλον

τους”.

Με την αυτογνωσία και ευφράδεια που την χαρακτηρίζει, τα μάτια της Αχμέντ φωτίζονται όταν μιλάει για τα επιτεύγματα του κουρδικού γυναικείου κινήματος. Ωστόσο, δεν υποτιμά τις προκλήσεις που επιφυλάσσει το μέλλον και υποστηρίζει ότι «οι γυναίκες έχουν δικαίωμα να προστατεύονται και πρέπει να μάθουν πώς να προστατεύουν οι ίδιες τον εαυτό τους, ιδίως σε ζώνες συγκρούσεων». Ερωτηθείσα σχετικά με τις επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου, κατά τις οποίες δεκάδες Ισραηλινές γυναίκες υπέστησαν σεξουαλική βία, η Αχμέντ λέει: «Ήταν πραγματικά θλιβερό αυτό που συνέβη στις 7 Οκτωβρίου και τον πόνο που βίωσαν αυτές οι γυναίκες. Εμείς, ως Κούρδισσες, έχουμε υποφέρει πάρα πολύ εξαιτίας αυτού του είδους των πρακτικών, δηλαδή των βιασμών, των αναγκαστικών γάμων και άλλων εγκλημάτων κατά των γυναικών σε εμπόλεμες ζώνες τα οποία διαπράχθηκαν και στην περιοχή μας».

Είναι σαφές ότι η Αχμέντ πιστεύει πως είναι πιο σημαντικό το να λέει αλήθειες από το να προσπαθεί να είναι πολιτικά και ιδεολογικά εύπεπτη. Εξηγεί ότι δεν βλέπει καμία διαφορά μεταξύ της Χαμάς και των υποστηριζόμενων από την Τουρκία ομάδων στη Συρία, καθώς και οι δύο «χρησιμοποιούν παρόμοιες τακτικές για τη διάδοση του φόβου και την καθυπόταξη των γυναικών».

«Τα δεινά που βιώνουν οι γυναίκες κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων, είτε πρόκειται για Κούρδισσες, είτε για Τουρκάλες, είτε για Ιρανές, είτε για οποιεσδήποτε άλλες γυναίκες, είναι τα ίδια. Ο πόνος είναι ο ίδιος. Ο λόγος για τον οποίο διαπράττονται αυτά τα εγκλήματα κατά των γυναικών είναι ο ίδιος. Διαπράττονται πάντα από άνδρες που θεωρούν τους εαυτούς τους κυρίαρχους. Και τους επιτρέπεται να διαπράττουν αυτά τα εγκλήματα, αλλά δεν θα έπρεπε να τους επιτρέπεται. Οι άνδρες δεν πρέπει ποτέ να επιτρέπεται να διαπράττουν τέτοια ειδικά εγκλήματα οπουδήποτε στον κόσμο», λέει με αποφασιστικότητα η Αχμέντ.

Η Συρία παραμένει μια βαθιά διχασμένη και βίαιη χώρα και η Αχμέντ γνωρίζει ότι όσο περισσότερο παρατείνεται ο πόλεμος, τόσο πιο πιθανό είναι τα πράγματα να μην εξελιχθούν προς όφελος της Βόρειας και Ανατολικής Συρίας. Αν η Ροζάβα θέλει να επιβιώσει, οι Κούρδοι πρέπει να αντιταχθούν σθεναρά σε κάθε προσπάθεια των εμπλεκόμενων στη σύγκρουση να υποτιμήσουν και να αγνοήσουν τον ρόλο των Κούρδων στη Συρία. Αλλά αυτό το μονοπάτι δεν είναι στρωμένο με ροδοπέταλα. Ο δρόμος προς την πολιτική διευθέτηση και την ειρηνική συνύπαρξη στη Συρία, όπου οι Κούρδοι «θα διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην εγκαθίδρυση μιας νέας τάξης πραγμάτων στη Μέση Ανατολή», είναι γεμάτος εμπόδια και γκρεμισμένα όνειρα.

¹ <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/iici-syria/report-coi-syria-march2024> (στα

Αγγλικά)